

Suomen Eläinsuojelusyhdistyksen kirjasto.

Nuoriso ja eläinsuojelu.

I.

Eläinsuojelusaatteesta yleensä.

„Nuorena mitä väännettävä“, sanoo suomalainen sananlasku. Ja tämä sananlasku sisältää varteenotettavan totuuden. Nuoresta on aloitettava, jos mieli saada tulevaisuudensatoja, nuoreen mieleen kylvetty siemen se warmimmin tuottaa vastaisuudessa hedelmää. „Minä nuorena oppii, sen vanhana taitaa“. Ja toivoa on silloin, että tämä nuoruudessa alkunsa saanut oppi ja taito myöhemmin hedelmättävästi waituttaa ympäristöön, lewittäytyen laajalle. Nuori mieli on sitäpaitti herkempi, vastaanottawampi, alttiimpi waitutuksille, sitä on helpompi saada hyvästä innoistumaan, jalosta leimahdamaan, launiista esimerkkiä ottamaan.

Tämä seikka on aiwan yleisesti tajuttu. Esim. raittiusliikkeen johtajat owat nähneet tarpeelliseksi perustaa „toimon liittoja“ ja opistelewan nuorison raittiusyhdistyksiä, nuorisoseurat perustuwat myös samaan tofiseikkaan, ja eläinsuojelusaate on jekin kääntänyt katseensa nuorisoon; perustamalla nuorison eläinsuojelusyhdistyksiä on luultu woitawan muokata suotuisa maaperä aatteen vastaiselle lewenemiselle.

Nuorison eläinsuojelusyhdistykset! Mitä woi niillä olla tehtävää, mitä tarloitusta? Tämä kysymys johtaa meidät ensiksi ajattelemaan wastausta kysymykseen: mitä on ja tarloittaa eläinsuojelu yleimalkain?

Eläinsuojelusaatteen tunnusfana on: „oikeutta kaikille!“ J. Topelius se tämän tunnusfanan maassamme on ensin lausunut, sanoessaan eläinsuojelusaatteen kannattajista: „Me emme taistele armeliaisuuden puolesta, se on tunteiden haistuma tuote, me taistelemme oikeuden, tuon suurmallan puolesta, ja se on woitawa“. Eläinsuojelusaate tahtoo toteuttaa tätä oikeuden periaatetta nimenomaan luomatuntaan ja eritoten sen yhteen osaan, eläimiin, nähden. Se tahtoo julistaa tästä: pyhä olkoon elämä, — mutta elämän merkitystä se

illoin ei anna ainoastaan hengelle, vaan se tahtoo tällä käskyllä sanoa, että laittaa, mitä tekee elämästä ja olemista paremmaksi, iloisemmaksi, laitteeksi, mikä edistää elämää sen oikeutetuissa ilmaishuodoissa, on koetettava enentää ja tartuttaa, sekä päinvastaista taas poistaa ja laittaa. Tämä päinvastainen on itsestään, omanvoitonpyyntiä, raakautta; niitä siis eläinsuojelusaate pyrkii kirkkomaan pois ihmisten mielestä.

Eläinsuojelutyö tulee itselaskutusyöksi. Eläimien hoitelussa pyrkii raakautus niin usein esille; kuinka monta kertaa kuulee esim. hermostumien raakasti puhuvan uskollisille wetojuhdilleen. Silloin eläinsuojelusaate tahtoo heille muistuttaa vanhaa käskyä: „Silitse kieleksi pahaa puhumasta“. Omanvoitonpyynti wietottelee ihmistä liittä rakittamaan eläintä ja itsestään pyrkii tuomaan hänen mieleensä, että „minähän tässä päässä olen, kun minun wain on hyvä olla, mitä sinusta“. Eläinsuojelusaate tahtoo tällöin muistuttaa, että nykyaikaisen tieteen saavutusten mukaan ihminen ja eläin kuuluvat samaan kehitysjaksoon, että siis ihminen ja eläin tavallaan ovat samaa heimoa, ja se tahtoo muistuttaa myöskin siweellisistä vaatimuksista, jotka käskewät heikkoa ja awutonta hymin hoitamaan, — sillä heikkoja ja awuttomiahan eläimet ihmiseen nähden ovat.

Itselaskutuksen yltä haara ovat itseopinnot, ja niitäkin eläinsuojelusaate wälilläisesti — ja wälittömästi — edistää. Kääntäessään eläinkuntaan tarkkaa huomiota, wittateksaan sen merkityksen, ominaisuuksiin ja oikeuksiin, se itse asiassa kehottaa sekä saatavissa olemasta kirjallisuudesta että omien hawaintojen perusteella ottamaan selkoa laitteesta, mitä tätä eläinkuntaa koskee. Ja osittain se welwoittaa tähän, welwoittaa tutustumaan eläintenhoitelusymystä käsittelemään kirjallisuuteen.

Edelläsanottu koskee eläinsuojelusaatteen — sanoisinko — henkistä merkitystä, sen siweellisesti kaswattawaa ja jalostawaa tehtävää. Tuskinpa voitaaan mitään niin hedelmöittävästi kuin huolenpito heikommasta wailuttaa mielenlaadun ylemäksi telemiseen, ajatussuunnan ohjaamiseen kohti hyvää, launista ja suurta. Nimenomaan onkin kansan siwistyskannan mittapuutsi usein otettu se, millä tavoin se hoitelee eläimiä, ja eläinsuojelusaatteen merkityksen tässä suhteessa on myöskin wittattu seuraawalla lauseella: „Inhimillisyyden-tunteen lisääntyminen on aina ollut ja on ihmiskunnan kehityksen mittapuuna“. Eläinsuojelusaatteen henkinen merkitys on siis äärettömän tärkeä.

Mutta sillä on toinenkin, suorastaan aineellinen merkitys. Erittäin-

kin kotieläinten kohtelussa tämä merkitys esiintyy, siten nim., että mitä paremmin kotieläimiä kohdellaan, sitä suurempi on niiden tuotama hyöty. Eläinsuojelusaatteen ja järlliperäisen karjanhoidon vaatimukset käyvät tässä ylösin. Mutta on muitakin hyödyllisiä eläimiä kuin kotieläimet, sellaisia kuin monet pöfölinnut y. m., ja niiden suojaaminen sekä niiden eläimismahdollisuuksien lisääminen on omansa taloudellisesti vaurastuttamaan ihmistä. Mutta oikein käytettynä taloudellinen vaurastus on välitappaleena sekä henkille eteenpäinmenolle.

Kuten taiteesta sanotusta nähtyy, on aina eläinsuojelusaatteen tulosten päämääränä, s. o. siinä, jonka hyväksii ne lopullisesti tukevat, ihmisen itse. Si sen vuoksi olekaan suotta lausuttu: „Eläinsuojelu on ihmisuojelusta!“ Näinä maailmansodan merkeissä eletäessä tekee mieli erittäin huomauttaa, että eläinsuojelusaatteen, rakkauden ja oikeuden aatteen, käsitte: p y h ä o l l o o n e l ä m ä, toteuttaminen taiteessa elämässä ja toiminnassa on myöskin voimakasta rauhan- aatteen ajamista ja siten osaltaan suoranaista ihmishengen suojelemista.

Eläinsuojelutseen siis sisältyy — jos sen oikein käsitämmme — paljon hyvää ja kaunista, suurta ja jaloa. Nuorison, samaten kuin muittenkin, eläinsuojeluyhdistysten on tietysti koetettava noudattaa ja käntäntöön juurruttaa aatteen opetuksia. Se on niiden tehtävä ja tarkoitus.

II.

Nuorten osuus eläinsuojelutyössä.

Meidän on nyt koetettava vastata kysymykseen, miten nuorison eläinsuojeluyhdistykset sekä ylimaltaan nuoret voivat eläinsuojelusaatetta edistää, sen tarkotusten toteuttamiseksi työskenteellä. Kysymyksemme jakautuu siis ensiksiin kahteen osaan: kysymykseen nuorison eläinsuojeluyhdistysten sekä eläinsuojeluyhdistyksiin kuulumattomain nuorten eläinsuojelutyöstä. Puhuttakoon ensiksi hiukan nuorista, jotka eivät kuulu eläinsuojeluyhdistykseen. Mutta sittenkin meidän on taas jaettava nämä nuoret kahteen ryhmään: maalaisnuoriso ja kaupunkilaisnuoriso.

Maalaisnuoriso joutuu ehdottomasti tuon tuostakin, useimmat nuoret kai joka päivä, tekemisiin eläinten kanssa. Näillä nuorilla on

silloin suurempi mahdollisuus kuin kaupunkilaisilla myöskin eläinsuojeluksen harjoittamiseen ja eläimistä oppimiseen. Viimemainittu, eläimistä oppiminen, olkoon lähtökohtana. Tarvittoot nuoret eläimiä, niiden elämää, niiden ominaisuuksia. Wanha tunnettu oppilause neuvoa menemään metsään muurahaisen luo ja ottamaan siitä oppia; ja telpaatinhan todella muurahainen opitti ja esimerkitfi uutiteruudessa, lärsivällisyydessä, kestinäisessä yhteistoiminnassa laikkien yhteisetfi parhaaksi. Samoin laikli muut eläimet. Niissä woi, niiden elämää seuraamalla, huomata paljon sellaista, mikä on hywää ja hyödyllistä, taikka jollei nuori huomiontekijä sitä heti sitfi tajuaakaan, ainakin mielenkiintoista. Tämä mielenkiinto on enfi astel eläinsuojelusta kohten; sitä seuraa pian harrastus, halu tehdä hywää mielenkiinnon aiheuttajalle. Seuraa rakkaus laikkeen elämää ja hengittämää ja rakkaus koko luomakuntaan. Milla nuoresa mielessä laikua kästyi: „pyhä olkoon elämä!“ Ja silloin ollaan oikealla tolalla. Poika tai tyttö — kumpi hän lieneekin — saa pyrkimylsen harrastaa laikkien luotujen elämisehtojen parantamista.

Mutta mitä hän woi tehdä? Belttä harrastus ilman töitä ei paljoakaan merkitse.

Sän woi enfi sitkin negatiivisesti — niin sanoakseni — tehdä sängen paljon: hän on telemättä pahaa eläimille. Sän ei pane kärpästä hämähäkinfeittiin lituen tuolemaan, ei woi niiltä siipiä, ei pistä tikkuja paarmoihin koettaakseen kuinka pitkälle ne sitten jatsawat lentää, ei särje linnunpesä, sillä hän tietää niiden oleman koteja, pyhiä, rauhoitettawia paikkoja, ei ylimalkaan tee mitään, mikä tuottaa tustaa eläwälle olennole. Mutta tästä johtuu pian positiivinenkin työ: hän kieltää muitakin telemästä pahaa. Sän tietää siitä ja siitä eläimestä niin monta hauskaa piirrettä: ehtäpä niistä on siinäkin, joka on joutunut rääkättäwäksi; ja hän koettaa sitä selittää, niin että rääkättäjä siitä oppii ehtä samaan harrastukseen. Sän näkee kissan tiusaawan hiirtä; hän woi silloin pyytää wanhemppaa ihmistä tappaamaan hiiren, ettei sen tarwitse litua kun kissan kynsissä. Sän walitsee kotinametaastaan suojalin itselleen, karitsan, wassikan tai t. m. s., ja samalla hän huomaa millaiset muutenkin olot karjatoissa owat. Mikä hänen mielestään on epäkohtaa, sen hän ilmoittaa wanhemmilleen, kysyy eikö siitä woiisi muuttaa toisefsi. Saattaa olla, ettei hän aina osaa ehdottaa oikeata keinoa, wieläpä että hän tyttänään erehtyy, luullen epäkohdaksi sellaista, mikä sitä ei olekaan, mutta joka tapauksessa hänen huomautuksensa saattawat antaa wanhemmille aihetta ajattelun ja parannuskein. — Ja hän etsii itselleen kohta muualtakin suo-

jalteja. Ertityisesti soveltuvat niiksi pikkulinnut; niiden hyväksi hän voi paljon tehdä. Hän muistaa talvella, että niiden on vaikea saada ruokaa, ja silloin hän nikkaroi pienen linnunpöydän, jonka asettaa pihalle tai ikkunaan ja johon koloa murusia y. m. ravintoa. Esimerkiksi pihlajanmarjoja hän on voinut sytyllä kerätä ja saattaa niitä talvella antaa lintusten ravinnoksi. Ja kelsäi hän valmistaa näitä suojattejaan warten pessimispönttöjä. Ehti hän ei täällä aawistakaan eläinsuojelustyötä tekemänsä; ja kuitenkin hän sitä tekee, vieläpä tärkeääkin. Useiden pikkulintujen tuottama hyöty luonnon taloudessa on näet terrassaan suuri, niiden suojeleminen hyödyttää maamiestä, puutarhanhoitajia j. n. e., ja iloisella laulullaan linnut matsawat runsaan palkan siitä, mitä niiden hyväksi on tehty.

Näin lasmaa sitten harrastus päivä päivältä. Suomatessaan itä ihmistenkin eläimiä pahoin pitelevän hän jo läy tekemään siitä huomautusta. Lapsen wiaton kysymys: miksi niin teet? — on usein ollut aiheena väittämisen lopettamiseen, jopa ensi alussa väittäjän mielenlaadun muutokseen eläintenhoitelukysymyksessä. Mutta tietysti on esinnyttävä warowasti ja kohteliaasti vanhemmille ihmisille huomautuksia tehdessä.

Kiittäkääkin jo tämä osotukseksi siitä, mitä sangen nuorelkin maalailapset voivat tehdä eläimiä suojataksien.

Entä kaupunkilaiset?

Osittain samaa kuin mitä edellä on sanottu. Lintujen ruokapöytiä saattaa lapsi kaupungissakin asettaa ikkunoihin, ja näillä pöydyillä voivat kaupungissa talwehtiwat pikkulinnut saada ravintoa hänen toimestaan. Hän voi myöskin olla tekemättä pahaa eläimille — monella kaupunkilaispojalla on kylläkin sytyä muistaa, ettei esim. kyyhkyjiä eikä muitakaan lintuja saa kiusata — ja kehottaa toistakin olemaan niille pahaa tekemättä. Suojelusharrastuksessaan ältöön hän kuitenkin syöttäkö kissaa tai syliloiraa pallasia, joka tuskin liikkumaan pääsee, sillä sellainen ei ole eläinsuojelusta.

Tavallisesti — tai ainakin sangen usein — kaupunkilaislapselta tulee kelsän ajaksi maalailapsi. Ja silloin hän on maalailapsen asemassa siihen nähden, että hän joutuu tuon tuostakin tekemisiin eläinten kanssa. Ja niin hän saa tilaisuuden suojata niitä. Hyvä tahto löytkää kyllä tapoja, miten se saattaa tapahtua.

Katken edelläterrotun on nuori eläintenyttäwä tehnyt itäänkuin waistoista, niiden hyvien taipumusten nojalla, jotka jolaisessa asuwat ja taipawat useinkin wain wähäistä syläystä waltaan päästääksien. Tämä syläys olisi wanhempain annettawa, tai, josle niin läy,

olisi sen antaminen opettajain melvollisuus. Mutta pienen towerintin toimesta voi tämä taipumus herätä virkeäksi toiminnaksi. Kuitenkin voi vasta silloin, kun monet nuoret yhtyvät asiaa ajamaan, puhua varsinaisesta toiminnan virkeydestä; vasta nuorten eläinsuojelusyhdistykset voivat oikein pontewasti tehdä sitä työtä, mitä edellä on muutamin sanoin luvattu.

Mutta nuorten eläinsuojelusyhdistykset voivat päästä paljoa pitemmälle kuin yksitetyt nuoret. Näissä yhdistyksissä astuu näet hyvän taipumuksen rinnalle asian tietopuolinentin osa. Nuorten yhdistyksissä tulee jonkun aikuisen olla johtajana. Hän voi silloin, valitsemalla sopivaa ohjelmaa yhdistyksen kokouksiin, panna tähän osaan niin suurta painoa, että se todella tulee jotain merkittävään, — vaikka huomattawa tietysti on, ettei sitä saa tehdä rasittavaksi, vaan päinvastoin virkistäväksi ja kannustavaksi. Yhteisesti asioita pohtien kantaan nyt vähitellen laske lauemmas. Saadaan tietää walon merkitys kirjalle; huomataan: las, siinä ja siinä talossahan owat nawetan itkunat kowin pienet, eiköhän sopisi talonlapsille opettaa myöskin tietoa walon tärkeydestä, jotta sama tieto kulkisi wanhemmille ja aiheuttaisi nawetan itkunain suurentamisen! Tunnetaan talwella pakkasen vaikutus omisissa jäsenissä, muistetaan hewoset, joiden täytyy usein peitteitä olla ulkona: siinä ja siinäkin mökissä ei hewosella ole lointa, kerätäänpä kantaanpalasia ja neulotaan niistä loimi yhteiswaimin ja annetaan se tarwitsewalle. J. n. e. Tuollainen yhdistys voi waihttaa paljon hyvää ulospäin, mutta wielä ehkä enemmän sisäänpäin, yhdistyksen jäseniin. Muistettava kuitenkin on, että se tarwitsee ymmärtäwää johtoa.

Edellä sanottu koskee nuorimpia nuoria, — ja jollei nyt kaikkein nuorimpia, niin hywin nuoria ainakin. Warttuneemmilla työala yhä laajenee. Mutta tärkeätä on, että eläinystäwyiden flemen on jo aikaan nuoreen mieleen kylvetty; itäneenä ja kaswaneena se kelsii itselleen kyllä fitten tehtäwää. Siitä ei senwuoksi olekaan tässä tarwis enempiä puhua.

Paria seikkaa en kuitenkaan voi olla erityisesti oppiloulunuorison mieleen muistuttamatta.

Kouluisia on usein tapana, että oppilaat kerääwät hyönteisiä. Si siihen ehkä ole nimenomaan kehotettu, mutta siihen mie osaksi jo oma halu tutkia noita pieniä olioita. Tuollainen keräys on tawallisimmin kuitenkin aivan hyödytöntä, jopa wahingollistakin. Usein näet hyönteiset joutuwat mitä lamalimman kidutuksen alaisiksi, ja sellainen on omanja luolettamaan nuoren kerääjän parempaa minuutta. Ajat-

telema opettaja toivottavasti huomaakin asian tämän puolen ja menettelee sen mutaisesti.

Ei ole harvinaista, että oppitoululainen saa jo varsin nuorena ampuma-aseen. Sitä tekee tietysti mieli koettaa, ja niin ammutaan pikkulintuja y. m. s. On kuitenkin muistettava, että hengen ottaminen ei ole mikään leikin asia. Me tyllä voimme taittaa kullasen, mutta ei se meidän voimastamme rupea uudelleen kaswamaan; me voimme ottaa hengen, mutta emme antaa sitä takaisin. Ja kunpa edes olisi kysymys ältiä tapahtuvasta hengen ottamisesta! Mutta usein jää ammuttu eläin haavoitettuna kitumaan. — Tässä yhteydessä pyyhän huomauttaa myöskin huvionkimisestä, jota on taitin mokomin wältettävä. —

Eläinsuojelustyö on oikeuteen perustuwaa rakkauden työtä. Se on siweellisiä wimioia wahwistawaa, hentisiä tyyjiä kehittäwää, käytännöllistä älyä kaswattawaa. Se on sydämen, pään ja käden toimintaa niiden olentojen puolesta ja hyväksi, jotka ihminen on saanut awulseen toimeentulon taistelussa. Mutta se on samalla, kuten olen näyttänyt, työtä ihmisen omaksi hyväksi. Ja siten se on yhteiskuntaa rakastawaa ja lujittawaa työtä. Kun sitä jo aiwan nuoretkin woiwat, kuten luulen osoittaneeni, tehdä, on heillä lailla nähdäkseni täysi syy ottaa se ohjelmaansa. Monen monet, tuhannet Suomen nuoret, sitä työtä jo telewät. Saakoot he yhä uusia työkuppanetta. Joka epäilee taitoansa, muistakoon, että eläinsuojelukseenkin woi sovitaa sanat: työ tekijäänsä neuwoo!

III.

Eläinsuojelusaate kouluissa.

On, kumma tyyllä, olemassa opettajia, jotka eiwät anna minkäänlaisista arwoa eläinsuojelulle kaswatustyössään. Pyrkiesjään päämääräänsä, jota on lujan siweellisen luonteen kehittäminen kaswatettawassa, he eiwät katso tarwittewansa sitä tietä luonteen jalostamiseen, jolla heikkojen turwaaminen tarjoaa. Tällaiset opettajat owat onneksi jentään werrattain harwalukuiset maassamme, mutta, kuten sanottu, heitäkin on. He eiwät nähtävästi ole seuranneet kaswatusoppiillisten kirjailijain mielipiteitä ja lausuntoja asiasta, eiwätllä heidän omat hawaintonsa ja kokemuksensa ole awanneet heidän silmiänsä näkemiksi tämän tyyjymyksen merkityksen suhteen.

On jo vanha totuus, että millainen ihminen on eläimille, sellainen hän on warfinaiselta luonteeltaan, s. o. eläinten kohtelu osottaa hänen siweellistä luonnonlaatuaan. Tämän lausuu esim. tunnettu kaswatus-opillinen kirjailija Fr. W. Foerster „Jugendlehre“-teoksessaan seuraavoin sanoin:

„Hyvä keino ihmisten ja kansojen oikeaan tuntemiseen on myöskin se, miten he kohtelevat eläimiä. Juuri siksi että useat eläimet eivät voi lainkaan puolustautua, eivät-pä edes takanapäin moittia eiwättä mihintään walittaa, näyttäytyy tässä selwimmin, miten hywällä sääliwäisyydellä on ihmisesä tai kuinka paljon raakuutta hänessä vielä piilee.“

Jos joku wäittää, että ihminen, joka tyllä suojelee eläimiä, saattaa senhijaan olla paha toisille ihmisille, niin vastaa Foerster siihen, että eläimille on usein helpompi olla hyvä kuin ihmisille, sillä eläimet eivät wastustele eikä niissä ylimalkaan tarwitse pelätä pahansuopaisuutta ihmistä kohtaan, joten sillä saattaa mainitunlainen ilmiö johtua, mutta että joka tapauksessa sitinä, joka hywin eläimiä kohtelee, on olemassa kelpo aineista, jota wain odottaa oikeata kehittelystä. „Sitäwastoin — hän sanoo — eläinräätäjäjän ihmisystämyyteen ei woi kohtaan luottaa“, sillä ei tiedä, milloin peto hänessä herää, jos joku joutuu turwattomana hänen läksiinsä.

Turwatonten suojeleminen saatiin senwuolli tylläkin huomattawan sijansa Foersterin kaswatusopillisissa mielipiteissä.

Rotimainen kaswatusopillinen auktoriteettimme, professori Mikael Soininen, antaa hänkin erittäin suuren merkityksen eläinten ja ylimalkaan luonnon suojelemiselle. „Opetusopissaan“ hän asettaa wastattawakseen tyhmyksen, „mittä puolet luonnon elämää ovat ennen multa omiansa jaloja inhimillisiä pyrinnoita edistämään ja siten osotamaan kuuluwaisuutensa kaswattawaan opetukseen“, ja vastaa siihen seuraawasti:

„Ihmisen tulee ensiksikin tutustumisestaan luontoon oppia ymmärtämään sen moniwaikhteista elämää ja siten saamaan puhdasta, epäitsekästä tyhdytystä. Hänen tulee oppia kuuntelemaan luonnon sydämen tyhdytystä ja löytämään sitinä jaloistuttawan nautinnon lähde. Näin saapi hän niinhyyin tiedon ja tutkimuksen kuin launeuden harastukselleen runsaan rawinnon. Myöskin hänen siweellistä tunnettaan on seurustelu luonnon ”anssa omiansa kohottamaan. Hän oppii antamaan arwoa elämälle taitisja sen muodoisja sekä raffaudella ja myötätuntoisuuella kohtelemaan sitä. Siitä lähtewä helluus taittea pientä ja woimatonta kohtaan, jolle on suotu elämä, mutta ei itsensä puo-

luostamisen etua ihmistä vastaan, ei voi olla vaikuttamatta hänen siroellisen tunteensa hienostumiseen. Lapsetta, jota ei polje matoa eikä taita otfaa pellästään oikusta, tulee ihminen, jota ei sulje sydäntänsä weljensä häädältä."

Ja hän lisää:

"Tätä suurta voittoa ei kuitenkaan saada luonnon tuttuudesta, jos oppii tuntemaan ainoastaan sen muotoja ja tieteellistä järjestyä, vaan siten, että opitaan sen elämä tärkkämaan sen synnyssä ja kehityksessä. Ja vielä enemmän voitetaan, jos itse opitaan luontoa waalimaan ja hoitamaan, sen elinehtoja ymmärtämään ja niitä sille hanttimaan".

Toisessa paikassa — samassa teoksessa professori Soininen huomauttaa, että tottumus järjestettyjen huomioiden tekoon luonnossa olisi suuriarwoinen kaswatuksessa. "Mutta — jattaa hän — vielä suuriarwoisempi olisi turwattomien ja heikkojen eläinten suojeleminen ja hoitaminen, johon samalla totuttaisiin."

Professori Soininen siis tässä asettaa luonnon waalimisen ja hoitamisen niiden arwokkaiden harrastusten sarjaan, joita kouluopetuksen on herätettävä, ja antaa sille sijan koulukaswatuksessa. Se on erottamattomana osana luonnon tuntemisen oikeassa opettamisessa.

Mutta — sanotaan ehkä — jos luonnon waalimiseen ja hoitamiseen, jota yhdeltä osaltaan on samaa kuin eläinsuojelus, onkin kouluopetuksessa huomiota kiinnitettävä, niin se on kuitenkin aiwan toista kuin lasten eläinsuojeluyhdistysten perustaminen kouluihin, jota eläinsuojeluswäki harrastaa.

Ei kuitenkaan aiwan toista. Ja nähdäkseni voidaan päteillä sillä puoltaa tällaisten yhdistysten perustamista kouluihin.

Millä tavoin liittyy sitten oppilasten eläinsuojeluyhdistysten työn opetustyöhön? Siten että opettaja ryhtyy niiden johtajaksi tai walvojaksi — se onkin ymmärtääkseni wälttämätön edellytys yhdistyksen perustamiselle. Siis yhdistysten toiminta saattaa osittain tulla koulun luonnontiedon-opetuksen jatkoksi ja täydennykseksi. Tarkotus ei tietysti kuitenkaan ole, että yhdistysten kokoukset olisimat oppitunteja; opettaja voi muuten ohjata yhdistysten työn otolliseen suuntaan.

Ja syyt, joilla koululaisten eläinsuojeluyhdistyksiä voidaan puoltaa? Wairittatsoon niistä ensiksi se, mitä B. Topelius m. m. lausuu:

"Ei näytä ainoastaan sallittawalta, vaan vieläpä toiwottawaltakin, että koulu awustaa sellaisen wapaan yhdistyksen syntymistä, jonka tarkoituksena on kaswattaa tahtoa, tunnetta, alotehtyä, itse-toimintaa, työtä oikean hywäksi. Se sallii towerikunta, woimistel-

ja lauluseuroja; miksi se ei tyydytyksen tunteella nätti oppilasten ja yhtymän puolustamaan wiattomasti tässä? Koulu ei woi toivoa, että sen oppilaat wiilittyvät oleksaan pois oppilalista. Se ei woi samalla kertaa asettaa koto toimintatapaansa periaatteeksi oikeutta ja salla oppilaitensa julmasti wainota elämiä olentoja. Siwistytksen ja siweellisyhden arwo riippuu opin ja elämän johdonmukaisesta yhtenäisyydestä. Siitä, että ne usein owat erillään toisistaan, johtuu paljon irstautta, paljon puolinaisuutta, paljon itsekkyyttä. On hywä tietää, mikä on oikein, vielä parempi tahtoa siitä, mutta parasta kuitenkin on tehdä oikein.

Tämän johdosta Topelius lausui mielpiteenään, että koulun ei pitäisi olla awustamatta eläinsuojelusyhdistyksen perustamista oppilasten keskuuteen. Eläinsuojelu on „osottanut yhtenewänsä koskettamaan lapsen sydämen parhaita tunteita, että se jää tuloistta, jos se saa hywäntahtoista awustusta wanhemmilta ystäwiltä.“ „Tässä ei eni kertaa — jatkaa hän — luonto estinny ihmisen opettajana. Siemen kylwetään mitättömyydessä ja nöyryydessä: se itää rakkaudessa, se kaswaa waimassa. Siweellisten waimien tultu maailmassa on sellainen: ne laajenewat ulospäin ja sisäänpäin. Metään rakastamalla kotiseudun toiwua, ja opitaan siitä rakastamaan isänmaato. Lapsi hoitelee lintu roukkaa, ja täysikaswuinen oppii rakkaudella suhtautumaan ihmiselämään ja luomakuntaan.“

Niin innokkaasti kuin J. Topelius ei liene ystään kaswatustieteilijä puoltanut eläinsuojelusyhdistyksen perustamista kouluihin. Mutta esim. Fr. W. Foerster pitää niitä hywinä, hyödyllisinä ja suotawina. Teotkesaan „Koulu ja luonteenkaswatus“ hän näet lausuu näin:

„Olettakaamme esimerkiksi se usein uudistuma tapaus, että opettaja saa tietoonsa, kuinka muuan poika häwiittää ylt ympäri linnunpesät. Kutsuistiin tässä tapauksessa pojan luokseni ja ilmoitettiin hänelle, mahdollisesti joidenkuiden muiden läsnäollessa, että aion perustaa koulun eläinsuojelusyhdistyksen, johon hänen pitäisi tulla esimieheksi — ensiksiin oimallisen paikantuntemuksensa takia, toiseksi jowittaaakseen jossain määrin pahoja tekojaan. Ei ole epäilemistäkään, että uusi yhdistys näin saisi mitä oimallisimman esimiehen. Ja tällaisen yhdistyksen kautta edistetään eläinsuojelusta oppilaiden keskuudessa werrattomasti enemmän kuin uhkaamalla rangaista pesien häwitäjiä.“

Kaswatustieteilijäin lausuntojen mukaan siis, kuten olemme nähneet, eläinsuojelu luonnon suojelemisen yhtenä osana kuuluu kaswatukseen ja sen mukana kouluopetukseen, ja koulun perustettujen eläinsuojelus-

yhdistysten kautta sitä voidaan voimallisesti edistää. Eläinsuojelusaatteelle nurjamielistenkin opettajain tulisi ajatella näitten lausuntojen sisällystä, se luultavasti muuttaisi heidän mielipiteensä perinpohjin. Nuorison kanssa täsi tädessä käyden, sitä neuvoen ja opastaen, he täälläkin alalla lastiivat lujaa perustusta nuorison siiveelliselle luonteenmuodostukselle.

Opettajain tulisi siis nähdäkseni ryhtyä tässä yhteistoimintaan oppilaiden kanssa. Missä warfinaisten eläinsuojelusyhdistysten perustaminen kohtaa aivan voittamattomia vaikeuksia, esim. jos koulussa on ennaltaan useita yhdistyksiä y. m., voidaan eläinsuojelusaatetta aluksi rinnastaa muun kanssa. Miltei kaikissa oppikouluissa on towerikunta; sen ohjelmaan voitaisiin ottaa sopivia keskustelutyöryhmiä täältä alalta, kertomuksia eläinten elämästä j. n. e. Vuonnontieteellisistäkin yhdistyksiä on monessa koulussa; niiden ohjelmaan eläinsuojelus osateastaan on katsottava suorastaan kuuluvaksi. J. n. e. Suomen Opištelewan Nuorison Raittiusliiton kesäjuhilla Kotkassa w. 1914 tehtiinkin päätös, jossa huomautetaan eläinsuojelusaatteen soveltuvaisuudesta tällaisten kouluyhdistysten ohjelmaan. Tietysti ei eläinsuojelusaatteen harrastus näissä yhdistyksissä, ollen niiden siivuharrastuksena, ole samanarvoista kuin eläinsuojelutyö warfinaisissa eläinsuojelusyhdistyksissä. Senlään merkitystä ei kuitenkaan ole mitättömäksi arvioitava. Odottaessa aikaa, milloin ilmestyy sopiva tilaisuus eläinsuojelusyhdistyksen perustamiseen, on siis syytä pitää huolta siitä, että eläinsuojelus, paitsi opetuksen, myöskin mainitunlaisten yhdistysten toimesta ja välityksellä saa waitutusalaa kouluissa. Missään tapauksessa ei tätä aatetta voi kouluisjakaan tylländään syrjäyttää, sillä suuri ja tärkeäarvoinen kulttuuritekijä se on.

Aufusti Simelius.

